

Jaargang 12, nummer 2, augustus 2001

1. Nieuws omtrent de Wet Inkomstenbelasting 2001

De staatssecretaris heeft in een Besluit aangegeven dat de invoering van de Wet Inkomstenbelasting 2001 een “bijzondere omstandigheid” vormt om de etikettering van vermogensbestanddelen die tot het zogenaamde keuzevermogen van ondernemers voor de inkomstenbelasting behoren te herzien. Belastingplichtigen hoeven daarbij niet aannemelijk te maken dat zij de oorspronkelijke keuze niet zouden hebben gemaakt, als de Wet IB 2001 al tijdens het maken daarvan zou hebben gegolden.

De keuzeherziening dient op 1 januari 2001 plaats te vinden, zodat het resultaat van de keuze wordt belast naar het regime en de tarieven van de Wet IB 2001. Dit Besluit kan van belang zijn bij de problematiek van de werkkamer, woonwinkelpand alsmede bijvoorbeeld de personenauto.

Zoals bekend wordt in box I belasting geheven in bepaalde situaties waarin vermogensbestanddelen aan of een BV of een onderneming van een verbonden persoon “ter beschikking wordt gesteld”. De groep van verbonden personen is beperkt tot de partner en de minderjarige kinderen. Echter deze groep van verbonden personen wordt uitgebreid tot bloed- en aanverwanten in de rechte lijn, indien er sprake is van een “in het maatschappelijke verkeer ongebruikelijke terbeschikkingstelling”.

Wanneer is er sprake van een “ongebruikelijke” terbeschikkingstelling? Hiertoe moet volgens de staatssecretaris een dubbele toets plaatsvinden. Is de terbeschikkingstelling maatschappelijk, onder de gestelde condities, gebruikelijk? Zo ja, is deze in de gegeven familieverhouding ook gebruikelijk? De staatssecretaris geeft aan dat indien een vader op zakelijke condities een pand verhuurt aan de onderneming van zijn zoon, dit maatschappelijk en ook binnen de familieverhouding niet ongebruikelijk is.

Echter, hoewel het afsluiten van een levensverzekering maatschappelijk gebruikelijk is, is het bedingen daarvan door bijvoorbeeld een dochter bij de BV van haar vader in de gegeven familieverhouding wél maatschappelijk ongebruikelijk en is dus de terbeschikkingstelling regeling van toepassing.

Ook in de afgelopen periode zijn er diverse vragen en antwoorden over de Wet IB 2001 geweest en zijn daarin zijn door de staatssecretaris bepaalde toezeggingen gedaan.

Eén daarvan is dat de aan de hypothecaire lening gekoppelde kapitaalverzekeringen voor het benutten van de vrijstelling als kapitaalverzekeringen eigen woning niet rechtstreeks hoeft te worden gekoppeld aan de eigen woning. Dit is een belangrijke praktische administratieve lastenverlichting voor met name banken en verzekeraars. Een andere toezegging betreft de goedkeuring (vooruitlopend op een wetswijziging) dat de (hypotheek)rente ter zake van meegefinancierde bouwrente bij de aankoop van een eigen woning vóór 1 januari 2001 in aftrek kan worden gebracht. De bouwrente zelf is en blijft overigens pas aftrekbaar vanaf het moment van het sluiten van de koopovereenkomst.

2. Eigenarentarief OZB NLG 0,0025 te hoog, aanslagen OZB vernietigd

Mevrouw X ontving van de gemeente Harderwijk voor het jaar 1997 aanslagen onroerende zaak belasting (OZB) tot een bedrag van NLG 16.672,-.

De eigenarenbelasting bedroeg NLG 6,64 voor elke volle NLG 5.000,- en de gebruikersbelasting NLG 5,31.

Mevrouw X stelde dat de gemeente met die tarieven in strijd handelde met artikel 220g Gemeentewet, omdat het eigenarentarief hoger was dan 125% van het gebruikerstarief. Een bedrag van NLG 5,31 vermenigvuldigd met 125% leidde namelijk tot een bedrag van NLG 6,6375. Door dat bedrag af te ronden op NLG 6,64 was het tarief volgens mevrouw X niet meer binnen de wettelijke grenzen vastgesteld. De gemeente vond het verschil verwaarloosbaar. Hof Arnhem stelde mevrouw X echter in het gelijk. Het tarief voor eigenaren bedroeg 125.047% van het tarief voor gebruikers.

De OZB-verordening van de gemeente was op het punt van de tariefstelling dan ook in strijd met artikel 220g Gemeentewet. De Gemeentewet voorzag verder niet in enige afronding van tarieven, waardoor deze konden uitkomen boven het maximaal toegestane tarief. De OZB-verordening was op het onderdeel van de tariefstelling onverbindend. De aanslagen OZB waren daardoor niet gebaseerd op een verbindende tariefbepaling en konden dan ook niet in stand blijven. Het Hof vernietigde de aanslagen.

Commentaar: Naar aanleiding van dit arrest en onderzoek bij andere gemeenten blijken een aantal gemeenten eveneens dit “probleem” te hebben. Bij zowel woningen als niet-woningen wordt soms niet aan de wettelijk eis voldaan. Het gaat daarbij om verschillen van 125.023% tot 125.844%. In totaal betreft het een veertigtal gemeenten. Enkele grotere gemeenten zijn Leeuwarden en Kerkrade. De plaatsen in de omgeving die niet aan de wettelijke eis voldoen zijn voor wat betreft woningen Warmond en Graafstroom en voor wat betreft niet-woningen Dirksland, Ridderkerk en Hardinxveld-Giessendam.

3. Wijziging fiscale stimulering filmindustrie

Er komt per 1 januari 2002 een nieuwe fiscale regeling om de Nederlandse filmindustrie te stimuleren. Er wordt onder meer voorgesteld om een specifieke investeringsaftrek in te voeren voor investeringen in films. Daarnaast zal de willekeurige afschrijving op films gehandhaafd blijven. De filminvesteringsaftrek (FIA) zal 47% van het investeringsbedrag in films zijn.

4. Teruggaaf overdrachtsbelasting wegens dwaling

Een BV bezat alle aandelen in een vijftal dochter-BV's en vormde daarmee een zogenaamde fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

De accountant van de BV adviseerde om te gaan reorganiseren. De overdracht van de daarbij betrokken winkelpanden zou volgens hem vrij van overdrachtsbelasting kunnen plaatsvinden. Een tweede (belasting)adviseur keurde het advies van de accountant goed.

Vervolgens werd een nieuwe BV opgericht en aan de fiscale eenheid toegevoegd. Vier winkelpanden werden aan deze nieuwe BV overgedragen. Toen bleek dat de reorganisatievrijstelling niet van toepassing was. De nieuwe BV ontving vier naheffingsaanslagen overdrachtsbelasting. Daarop vernietigde de nieuwe BV de koopovereenkomst wegens dwaling. De BV stelde, dat daardoor ook de nageheven overdrachtsbelasting moest worden teruggegeven, hetgeen de Belastingdienst weigerde. Hof Den Bosch besliste dat er sprake was van wederzijdse dwaling. Zowel de verkopers als de nieuwe BV verkeerden in de veronderstelling dat de reorganisatie kon plaatsvinden zonder dat overdrachtsbelasting verschuldigd zou zijn. Het Hof achtte het aannemelijk dat bij een juiste voorstelling van zaken omtrent de overdrachtsbelasting de reorganisatie niet tot stand zou zijn gekomen. De nieuwe BV had aldus terecht een beroep op dwaling gedaan en de nageheven overdrachtsbelasting moest worden terugbetaald. De Belastingdienst ging in cassatie bij de Hoge Raad. In een advies aan de Hoge Raad concludeert de Advocaat-generaal bij de Hoge Raad tot bevestiging van deze belangrijke Hof-uitspraak. Het wachten is op de uitspraak van de Hoge Raad.

5. BTW op aan werknemers vergoede telefoonkosten niet aftrekbaar

Een werkgever vergoedde de door haar werknemers gedeclareerde telefoonkosten. Voor zover de vergoeding niet tot het loon behoorde, bracht de werkgever de BTW op de telefoonnota's van de werknemer als voorbelasting in aftrek. De Belastingdienst ging niet akkoord omdat voor het recht op aftrek was vereist dat de telefoonmaatschappij de prestatie rechtstreeks aan werkgever verrichte en ook aan de werkgever in rekening bracht. Hof Amsterdam besliste dat dit juist was. Volgens het Hof was voor de aftrek vereist dat de desbetreffende leveringen en diensten *rechtstreeks* aan de werkgever moesten worden verricht. Daarvan was geen sprake. De facturen stonden op naam van de werknemers en niet op naam van de werkgever.

6. Latere waardedaling vordering niet van invloed op winst uit aanmerkelijk belang

De heer A bezat samen met zijn broer alle aandelen in BV B. In 1996 verkochten de heer A en zijn broer de aandelen BV B aan BV C voor ruim 20 miljoen gulden. Een deel van de verkoopprijs betaalde BV C door middel van een lening van 3.6 miljoen gulden, die zij van A verstrekt kreeg. Deze lening moest in 1997 geheel worden afgelost. In 1997 loste BV C op de lening zeshonderdduizend gulden af. Verdere aflossingen deed BV C niet. In zijn aangifte inkomstenbelasting 1996 gaf de heer A een winst uit aanmerkelijk belang aan waarbij hij rekening hield met het feit dat BV C op de lening slechts zeshonderdduizend gulden had ontvangen. Hij verminderde de ontvangen verkoopprijs dan ook met het restant van de lening, zijnde 3 miljoen gulden. Hof Amsterdam besliste dat dit niet juist was. De waarde van de vordering op BV C moest namelijk bepaald worden naar de toestand op het tijdstip van de vervreemding van de aandelen BV B.

De waarde ontwikkeling van de vordering na het vervreemdingstijdstip van de aandelen moest buiten beschouwing blijven. De heer A, zo overwoog het Hof, had niet aannemelijk gemaakt dat de waarde van de vordering, op het vervreemdingstijdstip van de aandelen BV B, lager was dan de nominale waarde ad 3.6 miljoen gulden.

7. Ook winkelruimte in pand was privé vermogen

De heer A had een winkel in kruidenierswaren en woonde in de woning boven de winkel. Het pand bestond uit een begane grond en twee verdiepingen. Op de begane grond bevonden zich de winkel met entree, een hal met een trap en een keuken en douche. Op de eerste verdieping bevond zich het enige toilet van het pand. In 1997 staakte A zijn onderneming en verkocht hij het pand. A had het pand als (zijnde keuzevermogen) tot zijn privé vermogen gerekend terwijl de Belastingdienst van mening was dat het winkelgedeelte tot het verplichte ondernemingsvermogen behoorde. Hof Amsterdam besliste dat A slechts verplicht kon worden tot een splitsing van het pand in ondernemingsvermogen en privé vermogen indien zowel het voor de onderneming gebruikte deel als het overige gedeelte van het pand afzonderlijke eenheden vormden. Daarvan was slechts sprake als beide gedeeltes als een afzonderlijke eenheid konden worden verhuurd en gebruikt. Dat was hier niet het geval. A had daarnaast volgens het Hof niet de “grenzen der redelijkheid” overschreden door ook de winkelruimte tot zijn privé vermogen te rekenen. De verkoopwinst was derhalve onbelast.

8. Beleid inzake waardedruk zelfbewoonde woningen bij staking

De staatssecretaris heeft naar aanleiding van diverse publicaties in de vakliteratuur een Besluit gepubliceerd voor wat betreft de waardering van de eigen woning bij overbrenging van het ondernemingsvermogen naar het privé-vermogen als gevolg van staking van de onderneming. De staatssecretaris spreekt in het Besluit van een werkwijze die geldt als beleid voor alle aanslagen die op het tijdstip van publicatie nog niet onherroepelijk vaststaan.

Bij de waardering is de leeftijd van de stakende ondernemer van belang. Als de belanghebbende gehuwd of ongehuwd samenwoont met een partner, wordt uitgegaan van de leeftijd van de jongste van de partners.

Hieronder valt niet een ouder-kind of oom-neef relatie. Bij een leeftijd tot en met 60 jaar is de waarde in bewoonde staat 65% van de waarde in het economische verkeer in vrije staat. De waarde in bewoonde staat bij een leeftijd van 61 tot en met 69 jaar is 65% van de waarde in het economische verkeer in vrije staat, *plus* 1% voor ieder jaar dat deze persoon ouder is dan 60 jaar. De waarde in bewoonde staat bij een leeftijd vanaf 70 jaar is steeds 75% van de waarde in het economische verkeer in vrije staat.

9. Goodwillberekening op basis van DCF-methode door Hof Leeuwarden verworpen

A en B dreven een vennootschap onder firma welke zich bezighield met het ontwerpen, produceren en verkopen van designmeubels en de in- en verkoop van antieke meubels. A en B besloten hun ondernemingen geruisloos in te brengen in een BV. Bij de bepaling van de verkrijgingsprijs van de aandelen gingen zij uit van een goodwill van NLG 1.136.000,-. De Belastingdienst kwam echter uit op een bescheidener goodwill van NLG 225.000,- voor beide firmanten.

Hof Leeuwarden besliste dat de goodwillberekeningen van A en B op basis van de door hen gebruikte zogenaamde “discounted cash flow”-methode (DCF-methode) te veel uitgingen van onzekere factoren in de toekomst. De Belastingdienst liet in haar berekening de winst van het laatste bekende boekjaar het zwaarst meetellen. Het Hof zag verder geen redenen om winsten na dit laatste bekende boekjaar te laten meewegen. Er moest namelijk worden bepaald wat een willekeurige derde per datum inbreng voor de goodwill zou willen betalen. Het Hof achtte de door de Belastingdienst berekende goodwill dan ook niet te laag.

Commentaar: De hoogte van de zakelijke goodwill kan op verschillende manieren worden bepaald. Vaak zijn specifieke methoden per branche gebruikelijk. Een algemene fiscaal geaccepteerde methode is de zogenaamde Mobach-methode die uitgaat van *recente winsten*. Hiervan wordt een gewogen gemiddelde winst bepaald dat na te zijn verminderd met de factoren rente geïnvesteerd vermogen en een normale arbeidsbeloning leidt tot een bepaalde overwinst. Deze overwinst moet dan worden vermenigvuldigd met een bepaalde kapitalisatiefactor (gemiddeld 3-4) om de goodwill te kunnen bepalen. Overigens is daarbij niet ongebruikelijk dat de uitkomst “een keer de jaarwinst” is. De DCF-methode gaat uit van *toekomstige cash-flows*. Des te hoger de *geschatte* toekomstige cash-flows des te hoger ook de goodwill. Vanwege de hoge (onzekere) schattingen door A en B ontstaat het aangeven verschil in de hoogte van de goodwill. Het Hof oordeelde dat werd uitgegaan van teveel onzekere factoren die geen reëel beeld konden geven van de goodwill die een willekeurige derde nu zou willen betalen. Frappant is dat de DCF-methode in de bedrijfseconomie veelvuldig bij bedrijfsovernames wordt gehanteerd. Echter hierbij wordt wel uitgegaan van reële schattingen van toekomstige cash-flow stromen.

10. Cursussen Spaans niet aftrekbaar

Mevrouw X trad na afloop van een cursus toeristisch management bij Schoevers (1996) in dienst bij een bank. In het daaropvolgende jaar (1997) volgde zij drie cursussen Spaans. Begin 1998 werd zij stewardess. De uitgaven voor de cursussen bracht zij als buitengewone lasten ter zake van een opleiding ten laste van haar inkomen in 1997. Hof Amsterdam besliste dat mevrouw X niet aannemelijk had gemaakt dat het volgen van de cursussen Spaans haar enig uitzicht bood op, zoals voor aftrek vereist, het verbeteren van haar maatschappelijke positie. Daarbij achtte het Hof van belang dat de voltooiing van de cursussen, sinds haar indiensttreding als stewardess, niet tot een sollicitatie in de toeristenindustrie, waarbij het kunnen communiceren in het Spaans van belang was, had geleid.

11. Statutair bestuurder aansprakelijk voor fiscale fraude feitelijke bestuurder

De Belastingdienst stelde de heer A als bestuurder hoofdelijk aansprakelijk voor de door BV B onbetaald gelaten naheffingaanslagen, waarvan de betalingsonmacht niet was gemeld. Volgens de Belastingdienst had de heer A de BV kennelijk onbehoorlijk bestuurd omdat was gebleken dat binnen BV B fraude was gepleegd en de heer A kennelijk onvoldoende toezicht had uitgeoefend. De heer A stelde dat zijn vader de feitelijke leiding over BV B had en dat hij niet had hoeven weten dat zijn vader zich binnen de BV aan fraude schuldig had gemaakt.

De Rechtbank te Rotterdam besliste dat de heer A zich er niet op kon beroepen dat de frauduleuze handelingen buiten zijn weten om door zijn vader waren verricht. Het behoorde tot de primaire taak van de statutaire bestuurder van een vennootschap om haar daadwerkelijk te besturen. Daarbij moest de bestuurder zich ook persoonlijk op de hoogte houden van het financiële en fiscale handelen en nalaten van de vennootschap, zodat hij zonodig tijdig kon ingrijpen of de betalingsonmacht (tijdig!) kon melden.

Commentaar: Een van de aantrekkelijke voordelen van het ondernemen via een BV is de beperkte aansprakelijkheid voor de schulden van de BV.

Naast het feit echter dat dit voordeel wanneer, zoals veelal gebeurt, in privé borg moet worden gestaan voor de schulden van de BV sterk wordt beperkt is er daarnaast de civielrechtelijke/ strafrechtelijke bestuurdersaansprakelijkheid en de fiscale aansprakelijkheid van de bestuurder voor bepaalde belastingschulden van de BV. Dit soort wetgeving maakt in bepaalde situaties een bestuurder in privé aansprakelijk voor het doen en laten van de BV. De fiscale bestuurdersaansprakelijkheid kan worden ontlopen door het tijdig (!) melden van de betalingsonmacht aan de Belastingdienst. Bestuurdersaansprakelijkheid is een rechtsgebied dat zich mag verheugen in een toenemende belangstelling net als overigens aansprakelijkheidsvraagstukken en de daaraan gekoppelde schadevergoedingen in het algemeen. Hieronder wordt nog een uitspraak behandeld betreffende bestuurdersaansprakelijkheid.

12. Niet feitelijke bestuurder was toch aansprakelijke voor schulden BV

Mevrouw Y was van 6 juli 1987 tot 10 december 1996 bestuurster van BV X. In die periode had zij nooit uitvoerende of bestuurlijke werkzaamheden verricht. Feitelijk bestuurder van BV X was haar zoon. BV X kon de aan haar over 1988 en 1989 en over 1994 tot en met 1999 opgelegde naheffingaanslagen loonbelasting niet betalen. Betalingsonmacht was echter niet gemeld. BV X werd in januari 1999 failliet verklaard. De ontvanger stelde mevrouw Y aansprakelijk voor de onbetaald gelaten naheffingaanslagen. Zij betwistte dat de aansprakelijkheid, omdat zij zich nooit inhoudelijk met het beleid van BV X had beziggehouden. De Rechtbank te Almelo achtte mevrouw Y echter wel aansprakelijk.

De aansprakelijkheid beperkte zich tot het niet-verjaarde gedeelte van de naheffingaanslagen, omdat geen melding van de betalingsonmacht was gedaan.

13. Onbelaste vergoeding voor “stallingkosten” auto van de zaak

Op 14 maart 2001 besliste de Hoge Raad dat een vergoeding voor het stallen van een door een werkgever aan een werknemer ter beschikking gestelde auto onbelast kon plaatsvinden.

Kort weergegeven besliste de Hoge Raad dat een garage niet kwalificeerde als een (fiscale) werkruimte, waardoor de vergoedingsbeperkingen niet van toepassing waren. Daarnaast werd de werkgever geacht alle kosten en lasten ten aanzien van de auto te dragen en is een vergoeding voor het zakelijk gebruik (stalling auto) van de privé-garage van de werknemer onbelast. Over de hoogte van de vergoeding NLG 340,- per maand is in deze procedure verder niet geprocedeerd.

Op dezelfde dag wees de Hoge Raad in een andere zaak een vergelijkbaar arrest. Hier kreeg een directeur-groootaandeelhouder een onbelaste vergoeding van NLG 1.800,- op jaarbasis voor het stallen van de auto in zijn garage. Deze vergoeding kon volgens de Hoge Raad onbelast plaatsvinden. In dit arrest was bijzonder dat de garage niet uitsluitend voor de ter beschikking gestelde auto van de werkgever werd gebruikt.

Commentaar: Vanaf 1 januari 2001 ontstaat voor een *directeur-groootaandeelhouder* bij een stalling in de privé-garage een fiscaal probleem. Feitelijk wordt de garage aan de BV ter beschikking gesteld hetgeen belastingheffing op grond van artikel 3.92 lid 1 Wet Inkomstenbelasting 2001 (box I) tot gevolg zou kunnen hebben. Dit zou betekenen “activering van de garage” waarbij de vergoeding minus de kosten alsmede de toekomstige waardevermindering progressief belastbaar zijn. Het advies is om met dit risico bij de toekenning van een vergoeding rekening te houden. Overigens is de verwachting dat op korte termijn reparatiewetgeving op dit punt zal worden geïntroduceerd.

14. Aandelenverkoop aan BV van zonen was winstuitdeling

X was directeur/ enig aandeelhouder van NV A. Deze NV hield de aandelen van BV B. Op 30 december 1994 verkocht NV A haar aandelen BV B aan BV C. De aandelen BV C waren (middellijk) eigendom van twee zonen van X. De verkoopprijs werd berekend aan de hand van *de intrinsieke waarde* per 31 december 1994. Deze werd bepaald op NLG 6.100.000,-. In 1998 bleek uit een onderzoek van de Belastingdienst dat de beleggingen van BV C ongeveer NLG 16.000.000,- waard waren. De Belastingdienst zag daarin aanleiding de waarde van de door NV A verkochte aandelen BV B per 31 december 1994 nader te berekenen op ruim NLG 11.100.000,-.

De Belastingdienst stelde vervolgens dat X zijn zonen materieel had bevoordeeld door de verkoop van de aandelen tegen een te lage waarde. Hij merkte het verschil ad NLG 5.000.000,- aan als een winstuitdeling door NV A aan X en legde aan X een navorderingsaanslag inkomstenbelasting op (toen nog tegen 60%!).

Hof Den Haag handhaafde deze navorderingsaanslag. Het Hof achtte het aannemelijk dat X wist dat de onroerende zaken en effecten van BV B aanzienlijk meer waard waren dan de bedragen waarvoor deze op de balans stonden.

X moest zich hebben gerealiseerd dat door de verkoop van de aandelen BV B tegen de intrinsieke waarde een aanzienlijk bedrag aan het vermogen van NV A werd onttrokken en dat hij zijn zonen hiermee aanzienlijk bevoordeelde.

Zeer recent is een ander arrest geweest betreffende één van beide zonen. Logischerwijs ontvingen de zonen tevens aanslagen schenkingsrecht van ieder NLG 2.500.000,- vanwege de hiervoor aangegeven materiele bevoordeling. Hof Den Haag besliste dat de vader zich bewust moest zijn geweest van de aanzienlijke vermogensverschuiving, waarbij zijn zoons werden bevoordeeld en hijzelf zijn vermogen met een zelfde bedrag zag verminderen. Hier deed niet aan af dat in de koopovereenkomst een zogenaamde glijclausule was opgenomen. Een dergelijke glijclausule kon onder omstandigheden mede van belang zijn bij de beoordeling van de vraag of een bevoordeling beoogd was, maar de glijclausule kon niet een reeds aanwezige bevoordelingsbedoeling teniet doen. Het Hof handhaafde dan ook de aanslag schenkingsrecht.

Commentaar: Onbegrijpelijk dat men in dit geval heeft verkocht tegen *de intrinsieke waarde*. Een duidelijkere wijze van materiele bevoordeling van de zonen met alle belastingconsequenties van dien is bijna niet mogelijk.

15. Reis van bioloog naar de Galapagos-eilanden was niet aftrekbaar

A was bioloog op een middelbare school. Van 1 september tot 1 december 1996 genoot hij “opfrisverlof” en hoefde hij geen les te geven. In november 1996 bezocht hij gedurende drie weken de Galapagos-eilanden om de evolutietheorie van Darwin nader te bestuderen. De evolutietheorie maakte namelijk deel uit van het examenprogramma van de school. Hof Leeuwarden besliste dat X de kosten van deze reis van NLG 3.250,- niet als kosten van een excursie ten laste van zijn inkomen kon brengen. Het was volgens het Hof niet aannemelijk geworden dat het verblijf op de Galapagos-eilanden onontbeerlijk was voor de werkzaamheden van A als leraar biologie. Verder had de reis een vrijblijvend karakter en had de werkgever van A de reis niet verplicht gesteld. Derhalve bestond geen recht op aftrek van deze kosten.

16. Winst coffeeshouder werd verhoogd met bankstortingen

X exploiteerde een coffeeshop. Hij had verklaard dat in de coffeeshop wel eens (!?) hasj werd verkocht. Uit een FIOD onderzoek bleek dat X in 1991 ruim NLG 11.000,- bij een Turkse bank had gestort, tevens werd in 1992 ruim NLG 42.000,- gestort en NLG 295.000,- in 1993. Voor de laatste storting had X een verklaring. Hij had het bedrag van F gekregen om voor hem een bus in Nederland te kopen. Dat bleek achteraf niet meer nodig, omdat F in Turkije een bus had gekocht. De ingewikkelde teruggaaf van het bedrag via 16 bankstortingen was zo uitgevoerd, omdat er per storting een maximumbedrag gold. Hof Den Bosch achtte de verklaringen van X ongeloofwaardig. Het Hof wees er hierbij op dat voor de stortingen in 1991 en 1992 geen verklaring was afgelegd en dat X had verklaard dat in de coffeeshop wel eens hasj werd verkocht. De stortingen werden dan ook tot de belastbare winst gerekend.

17. Toch belastingrechtspraak in twee feitelijke instanties!

Er komt op termijn (onduidelijk is welke termijn, maar in ieder geval niet binnen vijf jaar) toch een tweede feitelijk oordelende gerechtelijke instantie in belastingzaken. Dit blijkt uit een notitie aangaande de reorganisatie van de rechtelijke macht. In voorgaande nieuwsbrieven is bericht dat een eerdere motie in de Tweede Kamer betreffende de invoering van een tweede feitelijke instantie niet werd aangenomen. Er bestaat dus in de toekomst de mogelijkheid van beroep, hoger beroep én beroep in cassatie. Thans is alléén het eerste en laatste mogelijk.

18. Aandeelhouders automatiseringsbedrijf waren verzekeringsplichtig

A en B bezaten ieder middellijk 20% van de aandelen BV X Automatisering. Tussen hun houdstermaatschappijen en BV X waren vanaf 1 augustus 1992 managementovereenkomsten gesloten. Vanaf die datum werden A en B ter beschikking gesteld van BV X als bestuurders. Het Lisv deelde aan BV X mee dat A en B verzekeringsplichtig waren voor de voor BV X verrichte werkzaamheden. BV X was het hier niet mee eens. De Centrale Raad van Beroep echter wel. Uit de jurisprudentie bleek duidelijk dat voor de verzekeringsplicht werd aangesloten bij de mogelijkheid om als bestuurder te kunnen worden ontslagen.

Nu A en B niet een meerderheid van de stemmen binnen de aandeelhoudersvergadering van BV X hadden, bestond de mogelijkheid dat ze werden ontslagen en dus was er sprake van verzekeringsplicht.

19. Rapport effectieve belastingdruk ondernemingen in de Europese Unie

Er is recent een rapport gepubliceerd over de effectieve belastingdruk van ondernemingen in de Europese Unie. Het rapport laat zien hoe de effectieve belastingdruk in Nederland zich verhoudt tot de effectieve belastingdruk in de andere EU-lidstaten. De gemiddelde effectieve belastingdruk in de Europese Unie is gedaald van 19,9% in 1998 naar 18,1% in 2001. De effectieve belastingdruk in Nederland is praktisch constant gebleven op 20,6%. Nederland bevindt zich op een twaalfde plaats qua belastingdruk. De eerste plaats is voor Griekenland met een zeer lage effectieve belastingdruk van 6,7%. De vijftiende en laatste plaats is voor Frankrijk met een effectieve belastingdruk van 30,1%.

20. Omrekening privé-kilometers naar jaartotaal kan uitsluitend tijdsevenredig plaatsvinden

Mevrouw X volgde sinds februari 1997 een opleiding aan een hogeschool. Op 1 oktober 1997 aanvaardde zij een dienstbetrekking waarbij ze een auto ter beschikking kreeg gesteld. In verband met de opleiding reed zij in de laatste drie maanden van 1997 338 km met de auto. De Belastingdienst hield rekening met een bijtelling voor het privé-gebruik auto omdat de in verband met de opleiding gereden kilometers aan te merken zijn als privé-kilometers.

Op *jaarbasis* had X volgens de inspecteur meer dan 1000 km privé gereden. Via extrapolatie kwam hij op 1.352 km op jaarbasis (12/3 maal 338 km). X was het hier niet mee eens. Zij stelde dat als zij de auto het gehele jaar tot haar beschikking zou hebben gehad, zij volgens haar slechts 442 km in verband met de opleiding zou hebben gereden. Hof Den Haag besliste dat er sprake was van voor privé-doeleinden gereden kilometers die tijdsevenredig moesten worden herrekend en stelde de Belastingdienst in het gelijk. Overigens werd het autokostenforfait tijdsevenredig (drie maanden) toegepast.

21. Verlies op futures en T-bonds niet aftrekbaar

Boer X leende geld aan Y, die daarmee voor rekening en risico van X zogenaamde futures op Duitse merken en Amerikaanse T-bonds had gekocht en verkocht. Hof Den Bosch besliste dat de investeringen, omdat deze waren gedaan met in de landbouwonderneming van Boer X tijdelijk overtollige liquide middelen, niet tot het ondernemingsvermogen behoorden. Het door X op deze investeringen geleden verlies was derhalve niet aftrekbaar. Dat gold volgens het Hof ook voor de commissies die Y in rekening had gebracht.

22. Overige belangrijke op stapel zijnde wetgeving

Naast de Wet Inkomstenbelasting 2001 en de invoering van het zogenaamde “ondernemerspakket” lag er bij de Tweede Kamer reeds geruime tijd een wetsvoorstel tot herziening van het zogenaamde fiscale eenheidregime in de vennootschapsbelasting. Dit wetsvoorstel is na grote kritiek op essentiële punten door de staatssecretaris aangepast en opnieuw naar de Tweede Kamer ter goedkeuring gestuurd.

Daarnaast heeft het kabinet zich uitgelaten over het reeds enige tijd geleden uitgebrachte rapport van de commissie Moltmaker betreffende de modernisering van de Successiewet. Het vergaande voorstel van de commissie Moltmaker is over het algemeen positief ontvangen doch wijzigingen in de Successiewet zullen in eerste instantie op, overigens niet onbelangrijke, onderdelen worden ingevoerd middels een nog in te dienen wetsvoorstel.

Deze wijzigingen, waaronder het voorstel om een algehele vrijstelling te creëren voor de verkrijging door de weduwe c.q. weduwnaar, moeten reeds 1 januari 2002 ingaan.

Uiteraard houden we u ook wat betreft deze onderwerpen op de hoogte.